

”Våre organisasjoner befinner seg i en unik posisjon når det gjelder å uttale seg om dette tema fordi vi har erfart tvang psykiatri og vet hvilke skadevirkninger det har forårsaket på våre liv og på livene til våre medlemmer, kollegaer og venner. (...)

Vi mener at mennesker som har vært utsatt for psykiatrisk tvang har et moralsk krav på å få det siste ord i spørsmål som gjelder slik tvang.

all bruk av psykiatrisk tvang og makt bringes til opphør og at det utvikles alternativer til psykiatri”

(WNUSP et al., 2007, s. 1).

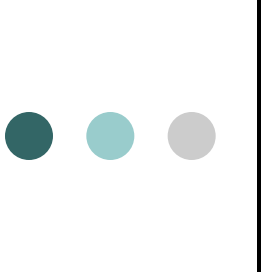
TVANG

Problematisert:

- Menneskerettslig
- Konsekvenser
- Kunnskap

Endring på:

- Lovgivning.
- Maktfordeling. Definisjonsmakt.
- Oppbygging av alternativer.

-
- Myte: Det finns ikke andre alternativer. Tvang er et nødvendig onde.
 - Myte: Mennesker som utsettes for tvang er en helt spesiell gruppe med helt spesielle problemer, som trenger en helt spesiell behandling og en helt spesiell lovgivning.

Tvang handler i stor grad om system, og i liten grad om de som utsettes for det.

Omdefinering og tilsløring

- *”Handlinger som i andre hus kalles tortur, overgrep og straff, skal gis et annet fortegn når det utføres av leger (..)”*

Tidligere psykiatrisk pasient.

- Handlinger som i psykiatrien er definert som behandling ville vært definert som overgrep, voldshandlinger eller kriminell adferd hvis det hadde vært utført utenfor psykiatrien.

Hva skal til?

Vi trenger rettsvern og en beskyttelse mot overgrep på lik linje med andre borgere.

- Vi kan ikke være avhengig av ”gode intensjoner”.
- Vi kan ikke være avhengig av ”godt klinisk skjønn”.
- Vi kan ikke være avhengige av psykiatriens definisjonsmakt.

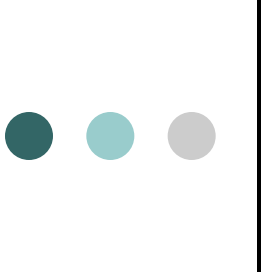
Menneskerettigheter

- Menneskerettighetene bygger på overordnede og generelle prinsipper om autonomi, selvbestemmelse, frivillighet og krav om fritt og informert samtykke.
- CRPD - Fra en "medisinsk modell" til en "menneskerettighetsmodell".
- CRPD presiserer viktige frihets- og ikke-diskrimineringsprinsipper, universelle rettigheter uten unntak for mennesker med funksjonsnedsettelse.

Lovgivning

- Fjerne psykisk helsevernloven og erstatte med allmenn, ikke-diskriminerende lovgivning.
- Diskriminering. "De andre".
Definisjonsmakt
- Lovutvalg.

”Det er fullt mulig å ivareta både menneskers behov for hjelp og nødvendig samfunnsvern, uten å diskriminere og stigmatisere en stor gruppe mennesker som farlige og i behov av særregler som innskrenker deres rettigheter og friheter i større grad enn for andre.”

Klassekampen 27. juni 09

Bjørg Njaa, Hege Orefellen og Mette Ellingsdalen

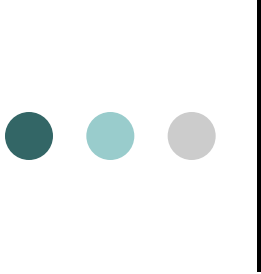
Kan vi få til et godt frivillig tilbud så lenge tvang, krenkelser og overgrep eksisterer?

- Tvang påvirker hele det psykiske helsevernet, også det frivillige tilbudet.
- For å få til et psykisk helsevern som gir hjelp, trygghet og omsorg må overgrep og tvang stoppes.

Tvangsmedisinering

- Tvang umuliggjør behandling.
- Tvang undergraver tilliten til helsevesenet, og tilliten til at det går an å få hjelp.
- Medisinering er et alvorlig inngrep i tanker, følelser og kropp, som kan gjøre alvorlig skade, og må ikke skje ved tvang eller sterkt press, men må være en frivillig og informert handling fra pasientens side.

”Du skriver at tanken er fri – at ingen medisiner noensinne kan fange den. Dersom det bare hadde vært så vel, så ville det vært en ting. Men både psykiatriske medisiner i seg selv, og tvang i seg selv – kan fange tanken. Både medisiner og tvang hindrer tanken, og berøver tanken. Det å være tvangsmedisinert var som å være i et kjemisk fengsel, tanken var innesperret, tanken var frihetsberøvet.”

Jan Olaf Ellefsen, tidligere tvangsmedisinert.

Tvangsbehandling

- Det er stor uenighet mellom brukere og behandlingsvesen om hva som er god behandling.
- Behandlingskriteriet brukes for å legitimere tvangsbehandling som ikke oppleves som en hjelp for mange pasienter, verken under eller etter inngrepet skjer.

Tvangsbehandling

- Skille mellom tvang og behandling.
- Fjerne muligheten for tvangsbehandling.
- EMK art. 8. Retten til fysisk og psykisk integritet.
- Tvangsbehandling med sinnsendrende preparater (psykofarmaka) problematisk i forhold til retten til tanke- og samvittighetsfrihet.

Alternativer og tiltak

- Medikamentfrie behandlingstilbud, også døgnbehandling.
- Hjelp og oppfølging ved nedtrapping/seponering av nevroleptika.
- Brukerstyrte lavterskeltilbud.
- Menneskerettighetsombud.

Vi blir fortalt at vi bør være takknemlige for fremskritt;

Men dette handler om menneskerettigheter, ikke en type behandling eller en annen.

Dette handler om likhet, våre rettigheter som mennesker med psykososial funksjonsnedsettelse til å stå rakrygget som likeverdige borgere. Den allmenne lovgivningen er der for å beskytte oss, men istedenfor å beskytte oss blir vi ekskludert fra den samme lovgivningen.

De tilbyr oss smuler, vi vil delta i måltidet.

Stigma og mishandling vil alltid eksistere så lenge vi gir makt til en del av vårt samfunn til å tvinge behandling av hvilken som helst art på en annen.

John Mc Carthy. MindFreedom Ireland. Med små friheter i oversettelsen.